

אשר ישראל

פרשת
בלק
תשפ"ה

גליון
תע"ה

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי יצחק שמואל אהרן לעזער שליט"א

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

את ברכת "ברוך שאמר"^[א], שהיא ברכה הבנויה ומיוסדת על ענין של 'ברכות', וכשאנחנו אומרים "ברוך שאמר והיה העולם", בזה אנחנו מברכים, כביכול, להקב"ה, ובכל זמן שאדם מזכיר ענין של 'ברכה', הוא ממשיך על עצמו שפע ממקור בשמים הנקרא "ברכה עליונה" (כן מובא בדברי האר"י הקדוש), וכמו בגשמיות שיש ענין של 'ברכה' (בפרט בימות הקיץ), כן ברוחניות יש ג"כ ענין של 'ברכה העליונה', שמשם באים כל הברכות, וכשאדם מברך, כביכול, להקב"ה, והוא מרגיל את הלשון שלו תמיד לברך, בזה הוא ממשיך על עצמו רחמים וחסדים

חסדי השם יתברך, אנחנו אווזים בפרשת בלק, פרשה שהיא מְכַנָּה בשם 'פְּרַשַׁת הַבְּרָכָה', כי בתוך פרשה זו מובא כל ענין המזימה של בלק ובלעם להביא על עם־ישראל את ההפך של 'ברכה', אבל כבר בתחילת מחשבת בלעם ללכת ולבצע את מזימתו, הקב"ה אומר לו בפירוש: "לא תֹאֵר אֶת הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא" - אל תחשוב לקלל כי עם־ישראל הם מבורכים!

היסוד והשורש של כל נשמה מישראל הוא 'בְּרָכָה עֲלִיוֹנָה'; בתחילת פסוק־דזמרה, אנחנו אומרים בכל יום

א. ברכת "ברוך שאמר" היא ההתחלה של פסוק־דזמרה, וממנה יש איסור להפסיק בתפילה, והברכה האחרונה היא "ישתבח שמך לעד מלכנו". ומקובל שאנשי כנסת הגדולה תיקנו ברכה זו ע"י פתקה שנפלה מן השמים.

כ"כ נפלאים!

חכמינו הקדושים אומרים (ברכות נד):

הַתְּקִינוּ שֶׁיְהֵא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם, שְׁנֹאמַר (רות ב, ד) "וְהִנֵּה בֵּעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים ה' עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרְכֶה" וְדַהֲיִינוּ, שֶׁאִדָּם יִזְכִּיר שֵׁם הַשֵּׁם בְּבִרְכָּה לְחֲבֵרוֹ, כְּמוֹ "בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁם הַשֵּׁם" - לְהִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם שֶׁל הַקֵּב"ה בְּכָל דְּבַר שֶׁאִדָּם עוֹשֶׂה!

אִיזָה יִשׁוּב־הַדַּעַת וְשִׂמְחָה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם בַּחֲיִיו כְּשֶׁמִּגְדִּיל אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד לְבָרֵךְ אֶת הַקֵּב"ה! אָדָם כֹּזֵה הוּא בְּעֲצָמוֹ נַעֲשֶׂה מְבוֹרָךְ! שְׁזֶה מֵה שֶׁהַקֵּב"ה אָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בִּפְרֹשֶׁת לֶךְ-לָךְ (בראשית יב, יג): "וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ" - מִי שֶׁמְבָרֵךְ אוֹתָךְ, אֲנִי אֲבָרֵךְ אוֹתוֹ!

וְזֶה מֵה שֶׁרַבִּינוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהַרְגִּיל בְּבִרְכָּה הוּא "מַעֲוֵלֵם הַתִּיקוֹן", מֵה זֶה 'עוֹלָם הַתִּיקוֹן'? שֶׁהַקֵּב"ה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם שִׁיְהִי 'מִתְקוֹן'; חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרִים בְּמִדְרַשׁ (בר"ר ג, ז), שֶׁהַקֵּב"ה "הָיָה בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבָן עַד שֶׁבָּרָא אֶת אֱלֹהֵי" - הַקֵּב"ה בְּרָא כְּמֵה וְכֵמֵה עוֹלָמוֹת לִפְנֵי שֶׁבָּרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל הִחְרִיב אוֹתָם. מִמְּשִׁיךְ הַמִּדְרַשׁ: "אָמַר דִּין הַנֶּזֶן לִי, יִתְהוֹן לֹא הַנֶּזֶן לִי" - הָעוֹלָם שֶׁבְּרָאִיתִי טוֹב לִי, וְאוֹתָם הַקּוֹדֵמִים אֵינָם טוֹבִים לִי. וְהָעוֹלָם

בְּבִרְכַּת "בְּרוּךְ שֹׁאמֵר" מִזְכֵּר י"ג פְּעָמִים הַמִּילָה 'בְּרוּךְ', וּבִאֲמָצֵעַ הַבִּרְכָּה אָמְרִים "בְּרוּךְ שְׁמוֹ", כְּלוּמַר: הַשֵּׁם שֶׁל הַקֵּב"ה זֶה 'בְּרוּךְ'; וְאִח"כ מִמְּשִׁיכִים "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל-אֲבִי הַרְחָמָן" וְכו' עַד "מֶלֶךְ מֵהוּלָל בְּתִשְׁבָּחוֹת", וִי"ג פְּעָמִים מִזְכִּירִים שֵׁם מִילַת 'בְּרוּךְ', וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ, שֶׁזֶה מִכּוּוֹן כִּנְגַד י"ג מִידוֹת הַרְחָמִים, כִּי כִשְׁתִּמֵּד רְגִיל עַל לְשׁוֹנוֹ שֶׁל אָדָם עֲנִין שֶׁל 'בִּרְכָּה', זֶה מֵה שֶׁמִּמְשִׁיךְ עָלָיו רַחֲמִים עֲצוּמִים! וְרָאשׁ וְרָאשׁוֹן, כְּמוֹכֵן, אָדָם צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְהַקֵּב"ה, וְזֶה הַתְּפִקִּיד שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם - תְּמִיד לְבָרֵךְ: "תּוֹדָה לֹא-לִי".

רַבִּינוּ אָמַר בְּסִפְר־הַמִּידוֹת (אוֹת קִלְלָה, חֶלֶק שְׁנִי, סַעִיף א): 'אָדָם הֶרְגִּיל בְּקִלְלוֹת הוּא מַעֲוֵלֵם הִתְהוֹן וְכֵן לְהַפְּךָ, הֶרְגִּיל בְּבָרְכָה הוּא מַעֲוֵלֵם הִתְקוֹן'; מֵה זֶה 'עוֹלָם הַתִּיקוֹן'? כְּשֶׁהַקֵּב"ה בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, מֵה הִיְתָה הַתְּכַלִּית שֶׁל הַבְּרִיאָה? שִׁיְהִי 'בְּרִכּוֹת'!^[2] מֵה הַכוּוֹנָה 'בְּרִכּוֹת'? עֲנִין שֶׁל "תּוֹדָה וְהוֹדָא" - לְהוֹדוֹת לְהַקֵּב"ה עַל כָּל דְּבַר! בְּנוֹסֶף, "תּוֹדָה וְהוֹדָא" בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ, שֶׁאִדָּם יִהְיֶה מְכִיר טוֹבָה לְשֵׁנִי, יְבָרֵךְ תְּמִיד אֶת הַשֵּׁנִי!

ב. וְכִמּוֹ שֶׁאֵכָן פּוֹתָחִים אֶת בְּרִכַּת "בְּרוּךְ שֹׁאמֵר": "בְּרוּךְ שֹׁאמֵר וְהִנֵּה הָעוֹלָם", הִרִי עֲנִין שֶׁל "בְּרִכָּה" בְּבִרְיַת הָעוֹלָם.

והעבודה שלנו היא להוציא את העולם מן הקללה שלו, ואת זה התחיל ביותר נח הצדיק, שהוא הגיע עשרה דורות אחר אדם הראשון, והוא התחיל להוציא את העולם מהקללה שלו, וכמו שכתוב בפירוש (בראשית ה, כט) **"וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִצָּבוֹן יִדְּינוּ מִן הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה ה' - "** הוא בא כדי להוציא את הארירה והקללה שנתהוותה בעקבות חטא אדם הראשון!

ופה נזכיר דבר חשוב שיעזור לנו להבין את העניינים שאנחנו מדברים עתה: בכל פרשת השבוע, איך מכנים את הדבר שהוא הפוך מברכה - 'קללה'? בלשון של **'אור'**, כך אנחנו רואים כבר מתחילת הפרשה, כשקרא בלק לבלעם שיעזור לו להתפטר מעם ישראל העומדים כקוץ בעיניו, וכמ"ש **"וַיִּקְצַץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל"** - אומות העולם לא יכולים לסבול את עם ישראל... **טומאה לא סובלת קדושה**^[2]! והוא רוצה להביא את בלעם שיקלל את עם ישראל... ואמנם לעולם מִדָּן ומואב שונאים אחד את השני, אבל עתה כדי להתגבר נגד עם ישראל - הם פתאום

הזה שנשאר לנו שהוא, כביכול, עולם טוב להקב"ה, הוא **"עולם התיקון"**, זאת אומרת שכאן הכל מתוקן, ומה שהקב"ה עושה - הכל בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו, והעבודה שלנו שלא לגרום ח"ו איזה קלקול ל'תיקון העולם'!

רבינו ז"ל אומר (ליקו"מ ח"א סי' ה): **'צָרִיךְ כָּל אָדָם לומר: כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבְלִי (סְנֵהֲדִין לז), נִמְצָא כְּשֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבְלִי, צָרִיךְ אֲנִי לְרִאוֹת וּלְעֵין בְּכָל עֵת "בְּתִקּוֹן הָעוֹלָם", וּלְמַלְאוֹת חֶסֶד הָעוֹלָם, וּלְהַתְפַּלֵּל בְּעִבְרוֹם; כִּי מֵאִז חָטָא עַץ הַדַּעַת, כָּבֵד נֶאֱחָז עֵינִן שֶׁל 'הַפֶּךְ הַבְּרָכָה' - עֵינִן שֶׁל 'קִלְלָה', כִּי הַנַּחֵשׁ הַקַּדְמוֹנִי אָמַר לְשׁוֹן הָרַע עַל בּוֹרְאוֹ, וְהוּא שִׁיקֵר וְאָמַר לְאָדָם הָרָשׁוֹן "וְהִיִּיתֶם כְּאַלְקִים" (בראשית ג, ה), וְהוּא גַרֵם 'קִלְקוּל הָעוֹלָם', הוּא גַרֵם שֶׁלֹּא נִזְכָּה תִּכְיָךְ וּמִיד לְהִבִּין מֵהִי הַתְּכִלִּית פֶּה בְּזֵה הָעוֹלָם, שֶׁכָּל הַתְּכִלִּית הִיא "תְּכִלִּית הַטּוֹב" - שִׁיחִיהָ לָנוּ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מָה שֶׁאֲנַחֲנוּ עוֹשִׂים! אֲבָל זֶה נִפְל וְהַתְּקַלְקֵל... וְלִכְּנֵן הַנַּחֵשׁ קִיבֵל מִיד אֶת קִלְתּוֹ: "אֲרוּר אֲתָה מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה" - הוּא מְקוּלָּל!**

ג. ואף שלכאורה זה לא מובן, מה אכפת לך מעם ישראל? ... מה הם מפריעים לך שהם רוצים להגיע לארץ ישראל? ... מה אתה רוצה מזה? ... תן להם להגיע לאיפה שהם רוצים! אבל כך הוא הטבע של הטומאה - הוא לא יכול לסבול את הקדושה!

נעשים חברים טובים...

כולם... איך אדם זוכה לשלום־בית?
שומעים הרבה שמאחלים לאדם שיהיה
לו "בית של גן־עדן", ואיך באמת יזכה
לזה? אם אדם יהיה שמח, ותמיד יחפש
איך לברך! לברך תמיד את האשה ואת
הילדים! תמיד יש לו מילה טובה! האדם
הזה הוא מבורך, וכל הבית שלו מבורך!

וזה בגלל שיש לו אור בחיים... כי
'חיים' ו'אור' זה דבר אחד^[ד], כשאדם
זוכה להרגיש אור - הוא חי! ומיד כשיש
'אור' ו'חיים' - הוא 'מברך'! הוא מברך
את כולם! ואפילו נגיד שאירע משהו לא
נעים מאיזה אדם שפגע בו וכו' - הוא
מוותר ומוחל, הוא מגיב: "תהיה מבורך!
הקב"ה יעזור, והכל יהיה לטובה!"...

ועל כן בכל פרשת השבוע, המילה
'קללה' מובאת בלשון של 'אור' - "לִכָּה
נָא אֶרֶה לִי", וזה על דרך ענין של 'סגי
נהור', מה זה 'סגי נהור'? אדם שהוא
עיוור - השם ישמור את עם ישראל -
מכנים אותו בשם 'סגי נהור', שפירושו
שהוא 'רואה הרבה', וגם כאן - בשביל
'קללה' משתמשים בלשון 'אורה'.

ובכלל, זו מידה נוראה ונפלאה של
נשמות ישראל, שנזהרים בקדושת

ובלק שולח לבלעם שיעזור לו
במזימתו נגד עם־ישראל, והלשון של
הפסוק היא: "וְעַתָּה לִכָּה נָא אֶרֶה לִי אֵת
הָעָם הַזֶּה כִּי עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלֵי אוֹכֵל
נֶכֶד בּוֹ וְאֶגְרְשֵׁנוּ מִן הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֵת
אֲשֶׁר תִּבְרָךְ מְבָרֵךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר" -
הרי אנחנו רואים שהלשון של 'קללה'
מוזכרת פה בלשון 'אֶרֶה', שזה: "לִכָּה
נָא אֶרֶה לִי", וכן: "וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר"
- לשון של 'אור', וכן הוא בכל הפרשה,
ולכאורה לא מובן, הלא 'אור' הוא
תכלית ההיפוך מ'קללה'... אבל זהו כל
הסוד, שבפרשה זו מהפכים את כל
הקללות - לאור גדול ולברכה גדולה!

זהו הסוד של "אורור" - לשון של
"אור", שזה עיקר ה"ברכה", למה? כי זו
הברכה הכי גדולה לאדם - שהוא רואה
אור בחייו, ומאיר לו בכל העניינים! הוא
זוכה להיות שמח, וזה גורם לו לברך את
כולם! כשאדם הוא שמח, ממילא יוצא
ממנו ברכות!

וזו העבודה של אדם - שיהיה
בשמחה, דהיינו שיזכה להיות בשמחה
"עם עצמו", ואז ממילא הוא יברך את

ד. אנחנו נמצאים עכשיו בערב ההילולא קדישא של ה"אור החיים" הקדוש זי"ע, שהוא ג"כ קרא את ספרו הקדוש
בשם "אור החיים", כי 'חיים' ו'אור' היינו־הך.

בזה, ומי ששמע את הדרשות שלו [שכולם מוקלטים, ויכולים לשמוע את זה] יודע כמה היה נזהר בזה - לא להוציא מהפה דבר שלילי!

ואכן, ממנו מגיע הרעיון שקוראים ל'בית חולים' - 'בית רפואה', בטענה מוצדקת: למה להזכיר 'בית "חולים"'? מי קובע שהנמצא שם הוא חולה? אולי הוא לא חולה?... למה אתה צריך 'לפסוק' עליו שהוא חולה?... ולכן זה 'בית 'רפואה' - שהנמצא שם מקבל עכשיו רפואה...

אגב, מספרים שהוא זה שיעץ להרבי מצאנז-קלויזענבורג זי"ע [מהעיר נתניה], בעת שבנה את בית הרפואה 'לניאדו', שיקרא את זה "מרכז רפואי לניאדו", ואכן כך נקבע עד היום, שמכונה בשם "מרכז רפואי לניאדו", והכל על אותו דרך - שאדם מרגיל את הלשון שלו לדבר בלשון נקיה!

וזה, כמובן, חלק גדול מהעניין של "שמירת הלשון", כי אדם שהוא מדקדק תמיד להוציא מילים טובים מהפה שלו, הוא ממילא לא ידבר רע, לא יבזה ולא יקלל, כי הרי אפילו כשהוא צריך להגיד איזה דבר שלילי - הוא מְהַפֵּךְ את זה ללשון חיובית וטובה, א"כ איך הוא יוציא איזו קללה ח"ו מפיו?...

הלשון; היו צדיקים שהם מסרו נפשם תמיד להשתמט ולהתחמק מכל מיני לשונות שליליים, ולשונות של קללה וטומאה, ובעצם הוא מאמר חכמינו הקדושים מפורש (פסחים ג.): **'לְעוֹלָם אֵל יוֹצִיא אָדָם דְּבַר מְגָנָה מִפִּיו, שֶׁהָרִי עֵקֶם הַכָּתוּב שְׁמוֹנָה אוֹתוֹת וְלֹא הוֹצִיא דְּבַר מְגָנָה מִפִּיו, שְׁנָאֵמָר** (בְּרַאשִׁית ז, ח) **מִן הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה**; הרי לנו דוגמא מן התורה ששינתה מן הלשון הרגילה, אף שהיה אפשר לקצר ולומר "הבהמה הטמאה", אמרה התורה: "הבהמה אשר איננה טהורה", זאת כדי שלא יהא כתוב דבר מגונה ושלילי!

ואמנם בהרבה מקומות בתורה אכן מוזכר הלשון 'טמאה' וכדו', אבל שֶׁם לכל הפחות זה מודגש כדי ללמד אותנו **לימוד לכל החיים** כמה אדם צריך תמיד להשתדל בכל מיני כוחות להשתמש בלשון נקיה, ואפילו כשהוא צריך באמת להגיד איזה דבר שלילי - **יש חכמה איך להגיד את זה!**

וכאמור, היו צדיקים שהיו חידושים בדבר זה, שנזהרו מאד מאד שלא להוציא מהפה איזה דבר מגונה, ודוגמא לזה הוא צדיק שהיה סמוך לדורנו - **הרבי מחב"ד זי"ע** [הרבה זכו להכיר אותו], שהוא היה חידוש נפלא מאד

כי זהו כלל, אשר "זה לעמית זה עשה האלקים", וכנגד טומאת פיו של בלעם הרשע, יש את קדושת הצדיק - שכל מהותו 'קדושת הדיבור', ושכינה מדברת מתוך גרונו, וכל מילותיו קדושות וטהורות ומבורכת הן, והוא תמיד מברך ומחזק את עם ישראל, אפילו במצבים הכי קשים! וכמו בפרשת שבוע שעבר, בעניין הסלע, שפגמו בכבודו של משה רבינו, גם אז משה רבינו נזהר מאד בלשונו - 'לקלל? חס וחלילה!...' והוא התאמץ והכה את הסלע וכו', אבל לא ח"ו לקלל; הצדיקים מנסים תמיד, בכל מיני דרכים, רק לברך!

ואדם צריך להיזהר מאד מאד בקדושת הלשון, ולא להוציא מפיו קללות, השם ישמור, כי בזה הוא נכלל במה שאומר רבינו שם בספר המידות (אות קללה), שהרגיל בקללה הוא מעולם התוהו; מה זה 'עולם התוהו'? מה שכתוב בפסוק השני בפרשת בראשית: "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום" - שזה היה קודם הבריאה, לפני שנברא "עולם התיקון", היה 'תהו ובהו' - כלום! הכל היה 'שממון'! 'וחשך על פני תהום' - הכל היה חושך!

שבעצם זה דבר אחד - ענין של 'שממה' ו'חושך', כי שניהם מורים על "עולם התוהו", כי מיד כשאדם מקלל

וזה לימוד עצום בפרשת השבוע, שכל הפרשה הזו משדרת לנו את המסר הזה, וכמו שהתחלנו להגיד, שהפרשה הזאת היא "פרשת הברכה", כי אפילו כשמוזכר ענין של קללה - זה בלשון חיובית: "'ועתה לכה נא ארה' לי את העם הזה... ואשר תאר' יואר'" - לשון של 'אור'!

וזה אפילו שהם בעצמם התכוונו בשביל קללה, כי הם היו רשעים גדולים מאד - בלק ובלעם, ומובא בזוהר הקודש, שהם השורש של עמלק, כי באותיות 'בלק' ובלע"ם יש צירוף של 'עמלק', שזו הקליפה של הנחש הקדמוני, שהוא מקולל כבר מן היום הראשון של הבריאה, וזה היה כל העניין שלהם... בלק היה טמא מטומא, ועסק תמיד בכישוף וטומאה, ובלעם הוא חתיכה של טומאה! חתיכה של קללה!

ואלו הרשעים הטמאים אומרים: "הבה ונתגבר על העם הזה"... והנה בלק מתחיל לחשוב: מאיפה הגיע המנהיג הקדוש שלהם? מִמֶּיֶן, ושאל אותם: 'מה כוחו?' אמרו לו: 'אין כוחו אלא בפי'. אמר בלק: אין כוחו אלא בפי? אני כבר אמצא איזה אדם שכוחו בפי, והוא יהיה "זה לעומת זה" כנגדו, ויתגבר על הצדיק שלהם שכוחו בפי...

וכמה אדם צריך להיזהר בזה!

לפעמים אדם מתעצבן על איזה חבר, או בבית - על אשתו או הילדים, או האשה על בעלה, ואם אדם הוא 'אימפולסיבי'^[ה], הוא זורק מהפה שלו כל מיני דיבורים חמורים שעלולים להזיק לו מאד, השם ישמור ויציל! ולא לחינם אומר שלמה המלך (משלי כא, כג): **"שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ"**; כי אדם כשאדם שומר על לשונו - הוא לא מביא על עצמו צרות, משא"כ כשהוא מוציא מהפה שלו כל מיני דיבורים שליליים - הוא לא מבין שהוא בעצמו 'פסק' על עצמו דברים שליליים... הוא הוציא קללה מהפה, ואת מי הוא קילל? את עצמו, רח"ל! זה חוזר עליו - "כִּן קָלַלְתָּ חֲנָם לֹא תָבֹא" (שם כו, ב), רחמנא ליצלן...

זה הלימוד העיקרי של פרשת השבוע, לתת לנו 'תמונה ברורה' מהו כח הפה של האדם, ואיך שאם אדם הוא חזק באמת בברכה - ב'בריכה עליונה' - שום קללה לא יכולה לשלוט בו!

זה הלימוד של פרשת השבוע, שהנה בלק ובלעם מתכננים כל מיני תוכניות מה יעשו וכו', וגם בלעם בעצמו שמח

- הוא מן העולם התוהו' הזה, ואף שהוא מסתובב כאן בזה העולם בין אנשים וכו', בעצם הוא מ'עולם התוהו', השם ישמור... ומה הוא גורם? שכל מי שנמצא באזור שלו - ואם הוא נשוי, אז כל המשפחה שלו והבית שהוא גר בו - **הכל תהו וָבהו וחושך!** זה ממש 'עולם התוהו', השם ישמור! חושך בתוך הבית הזה!

ובמה זה תלוי? בלשון של אדם - שלא שמר על לשונו...

כמה אדם צריך להכניס את עצמו ב"שמירת הלשון" לשמור מאד שבשום פנים ואופן לא יוציא איזה דבר-קללה מפיו, רחמנא ליצלן! אדם לא מבין, שלפעמים הוא יכול לפסוק ע"י דיבורי פיו איזה דין וגזירה ח"ו, וכמו שרבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' קיג) על המשנה (אבות ג, טז) **"וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וְשִׁלָּא מִדַּעְתּוֹ"**; שלפעמים אדם מוציא מהפה שלו איזה דיבור שלילי ח"ו על משהו אחר, והוא פוסק על פלוני ופלוני איזה דבר לא טוב, ויותר גרוע מזה - הוא מקלל משהו אחר, רחמנא ליצלן, אזי במילים אלו שאדם אומר - הוא בורא משחיתים, רחמנא ליצלן, וזה יכול לגרום לו דברים בלתי מרוצים מאד...

ה. [מתפרץ ומגיב ללא שום חשיבה מוקדמת].

עושים, וזה כבר ממילא מהפך את הכל לברכה... כי אדם שהוא חזק בעניין הזה - לא יכול לחול עליו ענין של קללה!

אנחנו מוצאים בהרבה מקומות שמוזכר ענין של 'עין רעה' ח"ו, ויש המפחדים וחוששים תמיד: 'אולי האדם הזה הסתכל עלי בעין רעה ח"ו'... כי אכן מוזכר דברים כאלו, ואיך אדם נשמר באמת מדברים כאלו? וכי אדם יכול להיות אחראי על אחרים שלא יזיקו לו בזה?...

הבה ונתבונן: על מי לא חל 'עין רעה'? אומרת הגמרא (ברכות כ): על זרעו של יוסף לא שולטת 'עין הרע', וכבר כתב יעקב אבינו (בראשית מח, טז): **וַיִּדְגּוּ לְרֵב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ**, נמצא שזרעו של יוסף הם כמו דגים, ומה דגים מכוסים תמיד בתוך המים, והעין לא שולטת בהם, כן זרעו של יוסף - עין רעה לא שולטת בהם.

ואיך זה נוגע לכל אחד ואחד? פירשו צדיקים, שזה סובב והולך על כל אדם, שהוא זוכה להיות כמו דג בתוך המים, מה זאת אומרת? מובא בספר הקדוש **זרע קודש**, להרה"ק מרופשיץ זי"ע, בפרשת ויחי, ששמע בילדותו סגולה נגד עין הרע - **להסתכל על השמים**, והוא מפרש שם את העניין הזה, ותמצית דבריו הוא, שהנה פעמים רבות אדם

בזה - הרי הוא מקבל ג"כ כסף, אז בוודאי שישמח... אבל אפילו הטמא הזה יודע, שכשזה מגיע לדברים הנוגעים לעם ישראל - זה לא הפקר... ועל כן אמר בפירוש: **מה שהקב"ה ישים לי בפה - זה מה שאגיד!**... הוא מלכתחילה מודיע לבלק: 'בדברים כאלה - אין לי רשות בעצמי'... והפרשה 'מציירת' לנו איך זה בדיוק קרה - שניסה במשך שלוש פעמים לקלל, ולקח אותו בכל פעם לכאן ולשם וכו', והנה הוא מתחיל לדבר - ויוצא מפיו ברכות...

ויצאו מפיו כאלה ברכות, עד שעם אחת מן הברכות הללו אנחנו מתחילים בכל יום את התפילה: **"מה טבו אלהיך יעקב משכנתך ישראל"**; והגמרא אומרת (סנהדרין קה): **"מברכתו של אותו רשע אתה למד מה ה'ה בלבד"**; כלומר: אם תחשוב מה ההפך ממילות הברכה שאמר, תבין מה הוא רצה לקלל... והקב"ה קלקל מחשבתו הרעה - **"ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה"** (דברים כג, 1)...

כי עם ישראל קדושים וטהורים הם, ובאמת הם מקיימים **"מה טבו אלהיך יעקב"**, וכמו שבלעם ראה אז - **יִרְאֶה פְּתָחֵיהֶם שְׁאִינָן מְכוּנִין זֶה מוֹל זֶה** (רש"י שם), לכל אחד יש את העניין שלו, התחום שלו, הבית שלו, המשפחה שלו, ולא מעניין אותו מה עם אחרים ומה הם

בפיו", איפה שרק היה נמצא - אם זה היה בעת שְׁאָחָיו זרקוהו אל הבור, ואם זה בעת שמכרו אותו לישמעאלים, וכן אח"כ כשנמכר למצרים ולפוט־יפר, מה הוא עושה? אומר הפסוק (בראשית לט, ג): **"וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי ה' אִתּוֹ"** - עם הצדיק הזה השם יתברך נמצא תמיד! למה? אומר רש"י בשם המדרש: **'שֵׁם שְׁמַיִם שְׁגוּר בְּפִיו'**; הוא תמיד מזכיר את שם ה'!

ומה זה **'שֵׁם שְׁמַיִם שְׁגוּר בְּפִיו'**? הזכרנו לעיל את ברכת "ברוך שאמר", ששם כתוב **"בְּרוּךְ שְׁמוֹ"**, והסברנו הכוונה, ששמו של הקב"ה הוא **'ברוך'**, נמצא לפי זה, ש**'שֵׁם שְׁמַיִם שְׁגוּר בְּפִיו'** הכוונה שהוא תמיד מברך, כי שמו של הקב"ה הוא **'ברוך'**... כי זו דרכו של צדיק - שהוא תמיד מברך!

וראינו אצל צדיקים, שאפילו אם לפעמים היה מישהו שגרם להם איזה דבר הגורם בדרך־כלל לבני־אדם להתעצבן, לא היה יוצא מפייהם ח"ו איזה דבר שלילי, אלא רק ברכות! וזה דבר ידוע, שהיו מברכים את אותו אדם: **"תהיה מבורך!"**... ובלשון באידיש: **'געבענטשט זאלסטו זיין!'** - "שתהיה מבורך!"... ולכאורה זה ההפך מן ההרגל אצל בני־אדם, וכי זה מה שאנמרים אחרי שעצבנו אותו?... אבל מרוב התכללותם בהקב"ה וזהירותם שלא

חושב "אולי מישהו הסתכל עלי עכשיו" וכו', ואכן יש ממש בהסתכלות של אדם כשמסתכל עם עין רעה ח"ו - של קנאה ושנאה [כמוזכר בדברי רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' עה), שלפעמים הסתכלות עושה כלי וכו'], וא"כ מה התקנה לזה? מהי אפוא העצה לאדם? **'לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשְּׁמַיִם'**; כלומר: שאדם יודע שאין שום מציאות בלי הקב"ה! **'מה אתה מסתכל עלי בכלל?... מה אתה רוצה ממני?... עלי אתה מסתכל?! הלא אתה מסתכל על הקב"ה! אני בסך־הכל 'נברא' של הקב"ה, וא"כ מה אתה בכלל מסתכל עלי?!... עלי מה אתה מסתכל - על יופי? על אושר? על שאר דברים שיש לי? הלא הכל ממנו יתברך, וממילא אתה מסתכל על הקב"ה, לא עלי!...'**

זוהי הסגולה **'לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשְּׁמַיִם'** - שאדם מקשר את עצמו תיכף־מיד להקב"ה, והוא לא בקטנות המוחין - "אני מפחד שההוא וההוא מסתכלים עלי"... כי על דברים כאלו אומרת הגמרא (פסחים קי:): **'מֵאֵן דַּקְפִּיד, קַפְדִּינָן בַּהֲדִיָּה'**; שזה סובב על אדם שמפקיד כל הזמן וחושש "אוי, זה וזה מסתכל עלי... ההוא מסתכל עלי"... אבל זה לא שולט על **'זרעו של יוסף הצדיק'**, כי יוסף הצדיק הוא הצדיק שעליו אומרים חכמינו הקדושים: **'שֵׁם שְׁמַיִם תמיד היה שגור**

ראויה - את זה הם 'תופסים' מיד, ונשמר בזכרונם, וכבר משמיעים את זה הלאה לאחרים... השם ישמור!

והעבודה הקדושה שלנו היא לעסוק תמיד רק ב'עולם התיקון' - לבנות! ואפילו אם הבית הגיע למצב של מתח ולחץ, מה עושים אז? אומרים קללות ח"ו!?!... רבינו אומר בספר המידות (אות קללה, חלק שני, סעיף ז): 'כְּשֶׁאֵדָם מְקַלֵּל לְחֵבְרוֹ בְּשַׁעַת חֲרָדָה, מְזִיק לוֹ הַקְּלָלָה מְאֹד'; רחמנא ליצולן!

וזה הכח הטמא של בלעם הרשע, שהוא טמא מטומא - חתיכה של טומאה, ושרוי בתוך עומק הקליפה, ויש לו את הכח הזה לקלל, אבל זה שייך רק אצל חבריו וידידיו - אומות העולם... על עם ישראל - שהם 'זרעא דיוסף' - הוא לא יכול לשלוט! כי בעצם, כל כלליות עם ישראל נקראים 'בני יוסף' - מזרעו של יוסף הצדיק, ובפשטות כי אנחנו מצפים ומחכים תמיד על תריין משיחין - משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, וכן עם ישראל מכונים הרבה פעמים "בני יוסף", כי יוסף הצדיק לימד אותנו דרך של 'שם שמים' שגור בפי' - לדבר תמיד דיבורים טובים!

ויוסף הצדיק הוא היה כ"כ חזק בזה, עד שאפילו המצרי המלוכלך - פוטיפר,

להוציא דבר שלילי, אז לוקחים את זה ועושים מזה 'געבענטשט' - ברכה ואור! במקום להזכיר מילה של קללה ח"ו - מאירים את זה הענין עם ברכה!

ואדם שמרגיל עצמו בצורה כזו - כמה מאושרים החיים שלו! ובפרט בתוך בבית שלו, שיש תמיד דיבורים טובים - במקום שיש 'מִהְפָּכָה' שלימה, ושומעים רק צעקות וצרחות, השם ישמור...

ואכן, זה כאב גדול להגיד, אבל כך באים ומספרים, שישנם ילדים המוציאים מפייהם דיבורים גרועים מאד, רחמנא ליצולן, ושוב נזכיר מאמרם ז"ל (סוכה נו:): "שׁוֹתֵא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא אוֹ דֶּאֱבוּה אוֹ דֶּאֱמִיָּה"; שומעים ילדים שמוציאים קללות מפייהם, והמחנכים והמחנכות לא מבינים איך זה יכול להיות... איך ילדים כזה הגיע לדיבורים כאלה?!... מאיפה זה מגיע?!... ואכן, זה יכול להגיע מהרחוב, אבל כמה הילד נמצא כבר ברחוב שהוא יכול ללמוד את זה שם... אומרים חכמינו הקדושים: מה שהילד מדבר בחוץ, זה "או דאבוה או דאימיה" - זה מה שהוא שמע בבית! ואל תאמר: 'לא... לא יכול להיות'... זה מה שהוא שמע! ילדים יש להם 'רדארים' מיוחדים מאד, שהם שומעים היטב ובדיוק רב את מה שההורים אומרים... ואדרבה! דווקא המילה שהיא לא כ"כ

ואם כן הדבר אצל גויים, כל־שכן וכל־שכן, להבדיל אלף אלפי הבדלות, עם יהודי, שהנה אתה צריך להגיע לאיזה משרד וכדו' - לא משנה 'מה' ו'איפה', אז בקרב בני־אדם ישנן שתי גישות: הראשונה היא - שאדם הולך בתוקפנות ובגברתנות, והוא יראה לכולם שהוא 'תקפן' ו'רציני'... אבל אם תלך ככה - גם ההוא יהיה כנגדך אותו דבר... הוא ג"כ יראה שיש לו שרירים... משא"כ אם תנקוט בגישה השניה, ותתחיל עם ברכות: **"תהיה מבורך! יום טוב! יום מבורך! אני כ"כ שמח לראות אותך!"** - כבר הכנעת אותו לגמרי...

למה? כי עלידי הברכה בנית מחסום כנגד כל הדברים הנגדיים - שלא יוכלו בכלל לעבור אליך... ותיכף־ומיד כשהוצאת את הברכה מהפה - כבר נגזים כל התוכניות של האדם העומד לנגדך... כי מי יודע מה הוא רצה לעשות לך מקודם, ואחר שהוא שומע את הברכות, הוא מתבונן: **'למה שאזיק לאדם הזה ואגרום לו איזה צער?'**... כי הרי הוא רוצה ברכות, והוא אומר: **'אולי אקבל עוד ברכות'...** והוא עושה חשבון פשוט: **'הרי לפני שעשיתי שום דבר - קיבלתי כאלה ברכות, אז עכשיו שאעשה את זה בפועל - בוודאי שאקבל עוד ועוד'...** כי רבינו ז"ל מגלה לנו (ליקו"מ ח"א

ג"כ ראה והבין: **"הַבְּחֹר הַזֶּה - ה' אֱתוֹ"...** ומה הכוונה בזה? וכי המצרי הטמא הזה יודע מה פירוש **"ה' אֱתוֹ"?**... וא"כ, מה הכוונה של **"וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי ה' אֱתוֹ"**? התשובה היא: זה מה שהוא תמיד **"שמע"** מפיו הקדוש של יוסף הצדיק, הוא שומע שיוסף הצדיק מברך אותו בשם ה', והכיר ש"הבחור הזה מדבר תמיד מהקב"ה"... הוא מגיע אלי ואומר לי: **'בוקר טוב, הקב"ה יברך אותך!'** והקב"ה שגור תמיד על לשונו"...

ואדם שמרגיל את עצמו לזה - זה אפשרי בכל ה'שבעים לשונות'... כלומר, גם במקומות של גויים, אפשר לתת ברכות; פעמים רבות הייתי הולך עם מוהרא"ש למשרדים מסוימים שהוצרך לילך לשם, והמקום היה מלא בגויים - כושים וכו', ומה עושים אז? בן־אדם היה אומר - **'אני לא מסתכל ולא מדבר כלל'...** והייתי רואה בכל פעם איך שמוהרא"ש היה הולך לכתחילה, ואומר בשפת אנגלית: **"הקב"ה יברך אותך!"**... [God bless you!] והוסיף שאר ברכות, ותיכף־ומיד כששמעו שיצאה מפיו כזאת מילה - פתאום הם התבטלו לגמרי... ומיד פנו למוהרא"ש: **'כן, הרב, מה אני יכול לעזור לך?'**... ולמה זה ככה? כי אדם שהוא מתחיל תמיד עם ברכה - זה משפיע!

סי' כט): 'טוב הכל הפצצים' - כולם אוהבים לשמוע דבר טוב!

ודבר זה תבחן על עצמך: וכי אתה לא אוהב לשמוע דברים טובים?... מישהו יתן לך מחמאות, ויביע אליך הערכה, והוא ממש ישבח אותך, אז אולי תגיד: 'לא... לא צריך'... אבל בעצם, אתה יודע היטב כמה זה עושה לך טוב... ובוודאי שאתה אוהב את זה... אז למה לא תחשוב שגם בבית צריכים את זה?... אולי דיבורים כאלה גם לאשתך יעשו טוב?...'

יש אדם הטוען שהוא "אמיתי", והוא אומר בבית רק מה שהוא חושב... 'אני אגיד מה שאני מרגיש! אני אמיתי'... אתה אמיתי?! אתה שקרן גדול! למה? כי 'שלום' זה 'אמת'! שמו של הקב"ה זה 'שלום' (שבת י:), והקב"ה הוא 'אמת'^[1], וזה נקרא 'אמיתי' - שהוא בשלום! אתה רוצה להיות אמיתי? תחפש כל מיני דרכים איך יהיה שלום ואהבה - זה נקרא 'אמת'! אדם חושב שלהיות "אמיתי" הכוונה שהוא יאחז חזק בדעות שלו, ויעמוד איתן - "ככה אני אוחז! זו השיטה שלי! אני אמיתי!"... אבל אתה לא אמיתי - אתה טיפש! אתה סתם שקרן!

ואדם שמרגיל את עצמו תמיד לדבר

דיבורים טובים, וזהו כל סגנון דיבורו וזהו סוג לשונו - דיבורים טובים, אדם כזה הוא חי בגן עדן, שזהו 'עולם התיקון' המוזכר בדברי רבינו שם, אצלו יש "עולם התיקון"! כן, הוא חי "מעין עולם הקא" כאן בזה העולם! ועל הבית שלו אפשר לתלות את השלט "ברוכים הבאים לגן עדן"... למה? כי זה מה שהיה בגן עדן! ואכן, לא לזמן ארוך, כי הנחש הסית את אדם וחווה זמן קצר אחר בריאתם, אבל עד אז היה הכל הכי מושלם שיכול להיות - היו ברכות, ומלאכים היו באים לאדם ומביאים לו בשר וכו', הכל היה מוכן! זה היה "עולם התיקון"! וכל אחד ואחד יכול לחזור לזה - אם יש לו שכל... רק אם הוא מקבל לימודי הצדיקים, ויודע מהו 'כח הדיבור' - שבתוך הדיבור מונח הכל!

בלשון ארמית, 'מנהיג' נקרא בשם 'דבר', וכמאמרם ז"ל (סנהדרין ח:): 'דבר אחד לדור, ואין שני דברים לדור'; וזהו ה'דיבור' של אדם, שזה מה שמנהיג אותו! אדם שהוא מרגיל את עצמו תמיד בדיבורים טובים, ויש לו תמיד מילה טובה - זה מנהיג את החיים שלו! הוא יהיה מנהיג באמת - הוא יזכה באמת לעזור לאנשים! כי בני אדם אוהבים תמיד אדם

1. [כתיב (ירמיה י: י): 'זה' אלקים אמת', ואיתא בגמרא (שבת נה:): 'חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת'.]

ביותר, כי אם היתה הפרשה מספרת על שהיה צדיק שברך את עמישראל - לא מגלים לזה חשיבות יתירה, כי יודעים שזה הטבע, שהצדיק מברך... אבל פה מגיע רשע מרושע, אדם כ"כ טמא, ו'הוא' מברך?!... איזו התעוררות זו!

ואילו ברכות הוא מברך ומשבח את עם ישראל? ניקח דוגמא אחת שבלעם הרשע אמר (במדבר כג, כד): **"הן עם כְּלָבִיא יָקוֹם וְכֹאֲרִי יִתְנַשֵּׂא"**; מה הפירוש של **'עם כְּלָבִיא'** - שיש לו שרירים ונשק?... לא ולא! אומר רש"י: **"הן עם כְּלָבִיא יָקוֹם - כְּשֶׁהֵן עוֹמְדִין מְשִׁינָתָם שְׁחֵרִית, הֵן מְתַגְבְּרִים כְּלָבִיא וְכֹאֲרִי לְחֹטֵף אֶת הַמַּצּוֹת, לְלַבֵּשׁ טָלִית לְקָרָא אֶת שְׁמֵעַ וּלְהַנִּיחַ תְּפִלִּין"**; זה **'עם כְּלָבִיא'**! **'עם כְּלָבִיא'** הכוונה שיש לו לאדם **'סדר'** ביומו - הוא קם בבוקר בזמן, והוא 'חוטף את המצוות'! הוא לא סתם עצלן שמסתובב במיטה עוד שעה ועוד שעה... עד שהוא קם אחרי הצהריים, ועוד שואל למה הוא לא יכול להירדם בלילה... אתה 'חכם גדול'... קמת מהמיטה אחרי הצהריים, ואיך אתה רוצה להירדם בלילה?!... אבל ככה הוא, וזה נמשך יום אחר יום...

אדם צריך לישון בשעה נורמלית, ומיד כשבא הבוקר - 'כְּלָבִיא יָקוֹם'! ממש כמו אריה! ומה עושים? תיכף ומיד: 'לְחֹטֵף אֶת הַמַּצּוֹת, לְלַבֵּשׁ טָלִית לְקָרָא אֶת שְׁמֵעַ

כזה שיש לו תמיד איזה דיבור של חיזוק טוב בשבילם!

אבל אדם לא צריך לחכות עד שיגיע לרחוב... **זה מתחיל בתוך הבית!** ואם אכן הבית שלו מיוסד על זה, וכך הוא מרגיל את עצמו בתוך הבית, או-אז יכולים לצפות שכשהוא יצא לחוץ - הוא ג"כ ידבר עם אנשים ככה, אבל אדם שבתוך הבית הוא 'תקפן' ו'כעסן', והשם ישמור מה קורה שם בבית... אז אח"כ כשהוא יוצא לחוץ - הוא יכול להלביש 'מַסָּכָה' שלא יכירו מי הוא באמת?... **זה לא כ"כ פשוט...**

זהו הלימוד העיקרי מפרשת השבוע - **מהו 'כח הדיבור'!** ואדם שהוא חזק בזה - הוא לא צריך לפחד מאף אחד! שזה מה שאנחנו רואים בפרשת השבוע, פסוק אחר פסוק, מה שהיה בדעתו של בלעם הרשע לומר על עמישראל... כלומר: אכן, סוף-כל-סוף יצאו ברכות מפיו, והוא שיבח את עמישראל, אבל אומרים חז"ל: **'מן הברכות אתה לומד מה רצה לקלל'...** - הוא רצה להגיד את ההפך, והקב"ה הפך את הכל מן הקצה אל הקצה!

ועליכן פרשת השבוע היא מאד מאד מעוררת, ומדוע? כי לפעמים כשאדם רואה את הצד השני - מזה הוא מתעורר

וּלְהַגִּיחַ תַּבְּלִין; זה יהודי!

הולכים לישון עד שקורין קריאת שמע
שעל המיטה!

ואשרי אדם הזוכה לקרוא קריאת
שמע שעל המיטה כפי סדר האריז"ל!
מוהרנ"ת ז"ל אומר בליקוטיהלכות
שזה תיקון הברית, וזה ממשיך שמירה
על האדם, וכמה זמן כבר לוקח 'קריאת
שמע שעל המיטה'? חמש או עשר
דקות - כל הנוסח עם הווידוי וכו', וכמה
יפה לאדם שהוא נזהר בזה!

והנה הוא יכול לשמוע בגודל המעלה
של זה וכו', אבל לא כ"כ ייכנס באוזניו...
אבל הנה בלעם הרשע הוא זה שאומר:
"הן עם הן עם פלביא יקום וכארי יתנשא
לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים
ישתה" - הם לא הולכים לישון "עד יאכל
טרף" - עד שהם מחללים וטורפים את
כל הקליפות! איך? הם קורין 'קריאת
שמע שעל המיטה'!

יוצא לנו מזה דבר נפלא: אדם מן
הקליפות מגלה לנו מה הורס אותו... מה
הכוונה? הרי הוא הקליפה הטמאה -
בלעם הרשע הוא הקליפה הגדולה...
ועתה הקב"ה מכריח אותו שהוא צריך
לגלות את הסוד - מה מחסל אותו^[1],
ואכן הוא מגלה ב'פה מלא': 'אגיד לך

את זה בלעם הרשע רואה, והוא
מוכרח ליתן שבח על עם ישראל - 'כזה
עם קדוש, מה אוכל לעשות לו?'... - אדם
קם בזריזות בבוקר, ואם זוכה - קפץ
למקוה, והולך לביהכנ"ס, ומלביש ציצית
ותפילין וקורא קריאת שמע, 'מה אני
יכול לעשות עם עם כזה... כל מה שאגיד
עליהם - הם יהפכו לברכה!'...

והפסוק מסיים: "לא ישכב עד יאכל
טרף ודם חללים ישתה"; אומר רש"י: 'לא
ישכב - בליילה על מטתו עד שהוא אוכל
ומחבל כל מזיק הבא לטרפו, כיצד? קורא
את שמע על מטתו, ומפקיד רוחו ביד
המקום, בא מחנה וגיס להזיקם, הקדוש
ברוך הוא שומרם ונלחם מלחמותם
ומפילם חללים'; בלעם רואה: עם
ישראל לא הולכים לישון עד שמחללים
ומחסלים את כל המחבלים, איך? עלידי
שהם קורין 'קריאת שמע שעל המיטה'!

בלעם הרשע אומר לנו מהי מעלת
'קריאת שמע שעל המיטה'... ואכן, קראת
בכל מיני ספרים קדושים וקונטרסים
על גודל המעלה של 'קריאת שמע שעל
המיטה', והנה בלעם הרשע - זה מה
שהוא משבח את נשמות ישראל: **הם לא**

ז. וכמו שמצינו בפרשת קרח, כשהיתה מגיפה בעם, אומר רש"י: 'ר' זה מסר לו מלאך המות קשעלה לרקיע, שהקטרת

ואת כל זה מגלה לנו בלעם הרשע, שהקב"ה 'שם רסן בפיו', והוא כבר לא יכול להגיד מה שהוא רוצה... הרי מה היה רצונו האמיתי להגיד? 'תעזבו מכל הסיפורים האלה... תדברו מה שאתם רוצים... תישארו במיטה בבוקר - בשביל מה צריך לקום מהמיטה?... אתה עייף - תישאר במיטה עוד כמה שעות... בלילה - בשביל מה צריכים ללכת לישון?... תסתובב'... זה מה שהוא רצה להגיד, אבל הקב"ה 'שם רסן בפיו' - והוא מוכרח לומר דברים אחרים... הוא משבח את עמי ישראל ואומר: "הן עם פלביא יקום" - אתם רוצים לדעת את הכח שלכם? זה הכח שלכם!

אדם שיש לו שכל - הוא לוקח את זה ברצינות... 'תראה, האויב הרשע הזה צועק לי מה מכניע אותו! הוא מגלה לי את הסוד! הוא מגלה לי בדיוק איפה האטום שלו, ואיפה כל הטילים שלו מונחים'... - וזה כבר חידוש גדול... הרי הדברים האלו סודיים ביותר, ולא יודעים היכם הם נמצאים, ומונחים מתחת לאדמה בתוך 'בונקרים' - קילומטרים תחת האדמה, ואף אחד לא יודע היכן הם... והנה פתאום האויב מכריז: 'אני אגיד לך בדיוק איפה זה

מה מכלה אותי: קמים בבוקר - לובשים ציצית, מתעטרים בתפילין, קורין קריאת שמע. בלילה - קורין קריאת שמע שעל המיטה'; באותו פסוק הוא עושה 'קפיצה' מן הבוקר עד הערב - מדבר על הקימה של עמישראל בבוקר לעבודת השם, ואיך הם הולכים לישון, והשווה שבשניהם - שהם קורין קריאת שמע, הן בבוקר והן בערב!

הגמרא אומרת, שאם אדם קורא ק"ש בבוקר ובערב, גם בזה הוא מקיים ענין של "וְהִגִּיתָ בוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה" (יהושע א, ח), ואכן - אומרת הגמרא - לא אומרים את זה לעם הארץ, שמא יגיד שהוא כבר לא צריך ללמוד תורה... כי באמת אין זה פוטר את מלימוד התורה, אבל על כל פנים רואים מזה מהי מעלת קריאת שמע, שזה יעזור לך באמת שתזכה להיות קשור אל התורה הקדושה! אם קראת קריאת שמע בבוקר, וקראת קריאת שמע בלילה - קודם השינה, ממילא כל היום כולו הוא כמו "סנדוויץ" בין ה'קריאת שמע' הללו של הבוקר והערב, וממילא תראה במשך היום ג"כ לחטוף עוד נקודות טובות - מצוות ומעשים טובים ולימוד התורה - כל אחד כפי כוחו!

עוצר המגפה; ועליכן אהרן הכהן לקח קטורת ועלידייזה נעצרה המגיפה; הרי שלפעמים הקליפות הטמאות בעצמן מגולות מה מכלה אותן...

העולם ואז תמשיך את כל הברכה על-סמך אותו **'ברוך'** הראשון... אבל לא-כן נתקן מן השמים, אלא בכל פעם מזכירים **'ברוך'** - עוד הפעם ועוד הפעם! ללמד לאדם: בכל פעם יברך שוב: "תהיה מבורך!" - בכל **'מילה שניה'** שלך תברך! ודע שזה מה שימשיך עליך חסדים ורחמים נפלאים!

וזוהי התחלת פסוקי-זמרה בכל בוקר בתפילה, והסוים של פסוקי-זמרה הוא בברכת **"ישתבח"**, ומובא בדברי האר"י הקדוש, שגם בברכת **'ישתבח'** יש אותו ענין, כי גם בה יש י"ג לשונות - כִּי לָךְ נֶאֱמַר ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּקֵי אֲבוֹתֵינוּ: שִׁיר וְשִׁבְחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עַז וּמְשָׁלָה וכו' עד **'וּמְלָכוֹת'**, הרי י"ג לשונות מוזכרים פה, והם ג"כ מכוונים כנגד י"ג מידות הרחמים, ואת זה אנחנו אומרים בכל בוקר: מתחילים עם **'ברוך שאמר'** - מברכים להקב"ה עם י"ג ברכות, ואח"כ אומרים את כל פסוקי-זמרה - מזמורי "הללויה" וכו', ונותנים שבח והודאה להקב"ה, והסיום הוא: **"ישתבח שמך לעד מלכנו"** - שבו מזכירים עוד הפעם י"ג לשונות של שבח וברכה, ועלידי זה ממשיכים את י"ג מידות הרחמים לטובה ולברכה...

זה הלימוד העיקרי של פרשת השבוע, איך אדם יזכה לקדש את הלשון שלו,

מונח... ואמנם הוא מתנהג כמו טיפש - אבל לא היתה לו בחירה...

זה מה שאמר בלעם הרשע בפירוש: 'מה מכניע אותי? קריאת-שמע, ציצית ותפילין, וקריאת-שמע שעל המיטה!...' ומלבד זאת - ישנם עוד דברים המוזכרים במשך הפרשה [וזו דוגמא אחת], והכל כדי ללמד אותנו שהקב"ה רוצה שעם-ישראל יחיו ב'**עולם התיקון**'!

הכלל העולה: **עלידי 'ברכות', אדם נמצא ב'עולם התיקון'**! שזה סוד תפילת **'ברוך שאמר'** הנ"ל שנתקנה עפ"י פתקה שנפלה מן השמים, ומוזכר בה י"ג פעמים המילה **'ברוך'** - **ברוך** שאמר, **ברוך** הוא, **ברוך** אומר ועושה וכו', **ברוך** מרחם על הארץ, **ברוך** מרחם על הבריות, **ברוך** משלם שכר טוב ליראיו, **ברוך** חי לעד וקיים לנצח וכו', והם מכוונים כנגד י"ג מידות הרחמים, והכלל: **עם-ישראל מחפשים מבקשים תמיד רק להמשיך רחמים וחסדים מהשמים, ואיך? עלידי שתהיה רגיל בברכות - תברך! תגיד עוד הפעם 'ברוך', ועוד הפעם 'ברוך'!**

כי באמת, לכאורה הברכה הזאת פלאית היא - בברכה לא כ"כ ארוכה, כִּי אם כשבע שורות ספורות, מזכירים י"ג פעמים **'ברוך'**? זה לא נראה כמיותר?... תגיד פעם אחת: **"ברוך שאמר והיה**

וכשירים עליו - זה לא יכול לעבור...
ואדרבה, זה חוזר אל היורה בעצמו!
נמצא, כל מה שהאויב חשב שהוא יקלל
ח"ו - זה חוזר עליו בעצמו!

וזה מה שבלעם הרשע גילה: **"הִנֵּה
בָּרַךְ לִקְחָתִי וּבָרַךְ וְלֹא אֲשִׁיבָנָה"** - 'חשבת
שאקח את הדיבור ו'אטפל' בהם, אבל
אני רואה שאינני יכול'...

וכל זה מונח בפסוק הראשון בפרשת
השבוע (כפירוש הצדיקים, וכהרבי ר' אלימלך
זי"ע, ועוד): **"וַיֵּרָא בָּלַק בֶּן צִפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרִי"**; פירוש הפסוק
בפשטות, שהנה הפרשה הקודמת
סיימה עם המלחמה של עם ישראל
נגד סיחון ועוג - שהיו מלכי האמורי -
והכניעו וחסלו אותם, ובלק רואה את
זה... אבל בפנימיות העניין: מה בלק
ראה? איך באמת עם ישראל חיסלו
אותם? מה היה הכוח של עם ישראל
לעמוד חזקים נגד סיחון ועוג? מגלה
הפסוק: **"אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל
לְאַמְרִי"** - כח ה'אמירה'!

סיחון ועוג הם קליפות קשות מאד,
ועומדות במיוחד נגד האמונה והתפילה
- נגד הדיבור של האדם; **'סיחון'** מלשון
'שיחה', כי הוא **"זֶה לְעֵמֶת זֶה"** בטומאה
נגד הקדושה, וכל מגמתו היא להפריע
לאדם שלא ישיח וידבר אל הקב"ה...

להיזהר בכל מיני זהירות שלא להגיע
לשום התקרבות לעניין של קללות ח"ו!

רבינו ז"ל אומר (ליקו"מ, ח"א, סי' לו),
שבלעם הרשע יש 'כלים טמאים',
כי הוא אדם טמא מטומא, ומצד 'כח
הטומאה' שבו יש לו כח לקלל, השם
ישמור, אבל הוא מודה ואמר: **"הִנֵּה
בָּרַךְ לִקְחָתִי וּבָרַךְ וְלֹא אֲשִׁיבָנָה"** - זאת
אומרת: הוא חשב שהוא יוכל לקלל את
עם ישראל, אבל הקב"ה **"שָׁם רָסָן בְּפִיו"**
- חסם את פיו, והוא לא היה יכול לקלל,
אלא רק לברך! למה? **כי כל הבריה כולה**
היא רק בשביל טובת עם ישראל, ושום
אומה ולשון - שום גוי מקולל וטמא - לא
יוכלו לשלוט בהם, כל זמן שהם מחוברים
אל השורש!

מה הכוונה **'מחברים אל השורש'**?
כשיחת הרה"ק מרופשיץ זי"ע שהזכרנו
לעיל: **'סְגוּלָה לְהַנְצִיל מֵעֵין הָרַע - לְהִסְתַּכֵּל
עַל הַשָּׁמַיִם'**; מה הכוונה **'מסתכל על**
השמים'? שהוא שם את כל מבטו
ומבטחו בהשם יתברך! 'ואם כך - אתה
יכול לדבר, ולהגיד מה שאתה אומר,
אבל אני מסתכל על השמים'... ובפרט
אם הוא עושה סביבו מחסום ומגן, שכל
מה שזורקים נגדו - חוזר אל הזורק,
ממילא הוא מוגן ושמור מכל רע... משל
לאדם הנמצא במלחמה, והוא נושא
על עצמו 'מגן' חזק המשוח בשמן,

זה לדעת, שכל מילה קטנה שאדם מוציא בכיסופים ורצונות להקב"ה - זה בוקע רקיעים!

וזה סוף כל סוף מכניע את הכל... זה יפיל את סיחון שהוא 'מלך האמורי' - רוצה להיות מלך על אמירה ודיבור האדם, הוא רוצה להשתלט על זה ולהפריע לעם ישראל מן האמירה הקדושה, ועוג מלך הבשן הוא אותו ענין, וכמו שרבינו מסביר בליקו"מ (ח"ב, סי' נ), שהוא לוקח הר בגודל 'תלתא פרסי' - שלוש פרסאות, אומר רבינו: אלו הן שלושת התפילות שבכל יום, והוא מנסה לזרוק את ההר הזה, מה הכוונה? הוא מנסה לשבור את כל המושג של 'תפילה' אצל עם ישראל ח"ו, ובמיוחד הוא רוצה לבטלם מלהתפלל את שלושת התפילות.

אדם צריך להיות חזק, שלוש פעמים ביום - שחרית, מנחה, מעריב - להתפלל במנין! ורבינו מכנה את זה שם: 'מחנה ישראל', כי עוג אמר: 'מחנה ישראל כמה הוי?' - מהו הגודל של מחנה ישראל [כשהיו במדבר]? 'תלתא פרסי' - שלוש פרסאות. והחליט שהוא לוקח הר בגודל שלוש פרסאות [אין לו בעיה לעשות את זה...], ורוצה לזרוק את זה על עם ישראל... אומר רבינו: מה העניין של 'שלושה פרסי'? שלושת התפילות,

כמה מאושר האדם שהוא מרגיל את עצמו לדבר להקב"ה! ואכן, זה יכול להיות בגדר 'שיחה' - 'שיחה קלה'... אדם חושב: 'התבודדות' הכוונה שצריכים ללכת באיזה הר או מרתף, ולעשות 'הכנות' בשביל זה וכו', אבל 'שיחה קלה' להקב"ה לא כ"כ חשוב אצלו... אך טעות היא בידו, כי באמת חשובה מאוד מאד כל מילה קטנה - ממש מילה אחת - שאדם אומר להקב"ה: 'רבונו של עולם, אני אוהב אותך, ואני רוצה לחזור בתשובה! אני רוצה מרגע זה להתחיל להיות איש קשר! מעכשיו! מהרגע הזה!' - כך הוא אומר להקב"ה... אדם אין לו מושג מה מילים כאלו עושים בשמים! הוא מתייחס לזה בזלזול - 'אמרתי, ומה כבר אמרתי?... כמה זמן זה לקח? כמה שניות'... ודיבורים כאלו הם מקשרים את האדם להקב"ה! ובפרט כשהוא מרבה כאלה דיבורים עוד ועוד במשך ביום - בכל פעם קצת...

אדם שואל: 'מה זה "התבודדות"? אני צריך שעה קבועה לזה?'... כל מילה שאתה מדבר להקב"ה זה בגדר 'התבודדות'! ואכן, לפעמים בוודאי טוב לאדם לצאת לקצת זמן בישוב הדעת באיזה מקום שלא יפריעו לו, ובוודאי שזה יעזור לך לישוב דעתך לחשוב 'מה אני צריך להתפלל' ו'איך באמת עלי לפרש את כל ליבי להקב"ה', ויחד עם

ג) ... אבל זוהי עצתו הטמאה של עוג מלך הבשן!

ומה היה סופו של עוג אחר שהרים את ההר? מספרת הגמרא (ברכות נד): הוא החזיק את ההר על ראשו, ופתאום יצאו נמלים מן ההר ונכנסו בצווארו, וחוררו את ההר עד שנפל כל ההר עליו... וזה נעשה עלידי שעם־ישראל חזקים בתפילה! הם יודעים שלא צריכים להתפעל מטומאתו של עוג! כן, צריכים למסור את הנפש להגיע בבוקר לבית־הכנסת, וכן במנחה ומעריב! ובמשך היום לדבר כמה דיבורים שיכולים אל הקב"ה - 'פה ושם' כמה שאדם יכול, זה מכניע את עוג וסיחון לגמרי!

ואת כל זה בלק רואה... שבזה פותחת הפרשה: **וַיֵּרָא בָּלֶק בֶּן צְפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרִי**; מה היה הכח של עם־ישראל? **לְאַמְרִי** - כח ה'אמירה'! **אמרות קדושות** שיש לעם־ישראל! הפסוק אומר (תהלים יב, ז): **"אֲמָרוֹת ה' אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ מִזֶּקֶק שְׁבַעֲתִים"** - יש לעם־ישראל **'אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת'**! שזה בוודאי כולל הן אמרות של תורה והן אמרות של תפילה...

זה הלימוד של רבנו הקדוש, שדיבור האדם - זה מה שמנהיג אותו [וכמו שהזכרנו לעיל: **'דְּבַר'** לשון מנהיג];

שזה ההר הגדול - זה הכוח והחוזק של עם־ישראל!

ורבינו אומר שם, שזה בונה **'שלושה מוחין'** של האדם, כי יש במוח האדם שלושה מוחין [כתר, חכמה, בינה, או חכמה, בינה ודעת] ששומרים על האדם מכל התאוות, ישנן מחיצות במוח האדם שהן שומרות על האדם מפני התאוות, אבל זה רק אם הוא מתפלל... אומר רבינו: **אִם אָדָם מְדַקְדֵּק בְּשִׁלְשֵׁת הַתְּפִלוֹת, הוּא בּוֹנֶה מְחִיצוֹת הַפְּרוֹסוֹת בִּמְנֵי הַמְּאֻוֹת!**

אבל לעוג זה לא טוב... זה מפריע לו מאד... הוא תוהה: **'איך אוכל להזיק לעם קדוש כזה?'** אז הוא חושב שיזרוק עליהם הר גדול, וזהו זה... ומה העניין של ה'הר' הזה? מוהרא"ש הקדוש היה מסביר, שהשייכות של ה'הר' אצל שלושת התפילות, כי זו דרכו של עוג הטמא - שהוא מפחיד את האדם בעניין שלושת התפילות, הוא מצייר לאדם שהתפילות הן כמו **'הר גדול'** - "מה, להתפלל שלוש פעמים ביום בבית־הכנסת?... בבוקר - לצאת מהמיטה?... בצהריים - להפסיק באמצע העבודה?... בלילה - הרי אתה עייף... זה יותר מידי בשבילך"... הוא עושה מזה **'הר גדול'**, ואדם חושב לעצמו: **איך אטפס על הר כזה גבוה?... ועוד הוא מביא פסוק - "מִי יַעֲלֶה בְּהָר ה'"** (תהלים כד,

ישראל חזקים ב'אמירה' שלהם - אמרות של תורה ואמרות של תפילה - לא נוכל לשלוט בהם בשום פנים ואופן'...

ומה שקרה לבסוף, שאחר שבלעם בירך את עם ישראל שלוש פעמים, ובלק צעק עליו: "לִקְבֵּי אִיִּי קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה בִּרְכָתְךָ בְּרַךְ זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: וְעַתָּה בִּרְחֵ לָךְ אֶל מְקוֹמְךָ" וגו' - יעץ לו בלעם הרשע את העצה הטמאה איך יוכל 'לחפור תחתם' - עלידי שיכשיל אותם ח"ו בתאוות רעות וכו', שזה כבר יהרוס אותם.

ומהי השמירה של האדם נגד כל התאוות וכל הדברים הקשים האלו? הרי הוא מוכרח לבנות מחסום סביבו שיגן עליו מפני הדברים הרעים הללו, ואיך בונים את המחסום הזה? עלידי דיבורי תורה, דיבורי תפילה, דיבורי ברכה! לא ליתן שום אחיזה ל'עולם התוהו' להיתפס אצלו! הן בבית, הן ברחוב, בכל מקום שהוא מסתובב - תמיד!

וההוכחה הכי גדולה היכן נמצא דיבורו של האדם - תקשיב אילו מילים יוצאות מפי הילדים... אדם עלול להתעצבן מזה, שהנה קוראים לו לבוא לביה"ס או לת"ת, והמנהל או המורה שואלים: "איך הילד שלך מדבר ככה?" "איך הילדה מדברת ככה?"... והוא

האמירה של האדם - זה מה שממשיך לו כל הברכות וכל ההצלחה בחיים שלו! זה נותן לו את הכח!

אנחנו מוצאים בפרשה, שאחד מן הדברים שבלעם הרשע שיבח את עם ישראל הוא (במדבר כג, כב): "אֵל מוֹצִיָּאֵם מִמִּצְרַיִם כְּתוּעַפֹּת רָאִם לוֹ"; ואומר רש"י: כמו תוקף וחוזק של רָאִם! וגם אצל יוסף הצדיק כתוב (דברים לג, יז): "כְּכֹר שׁוּרוֹ הָדָר לוֹ וְקִנְיֵי רָאִם קִרְנָיו"; ו'רָאִם' אותיות 'אָמַר' - ענין של אמירה, כי זה הגובה והכוח והתוקף של עם ישראל - חשיבות ה'אמירה'!

'אמירה של תורה' - רבינו גילה לנו, שאפילו אם לעת עתה זה בדרך "אמירה בעלמא", תלמד! הלשון של רבינו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עו): 'שְׂאִין צְרִיכִין בְּלִמּוּד, רַק הָאֱמִירָה לְבָד' - תגיד את הדברים! וכן בליקו"מ ח"א סי' י"א, מזכיר רבינו את העניין של "אמרי אנשי" - ה'אמירה! אפילו אם עדיין אינך מבין - תמסור עצמך ל'אמירה של תורה', להגיד את המילים!

בלק ובלעם רואים ומבינים: אם עם ישראל חזקים בזה - לא נוכל לשלוט בהם... ועליכן הם מנסים ח"ו 'לחפור מתחתם' ולבטל את עם ישראל מזה, כי הם יודעים היטב: 'כל זמן שעם'

מעוררים את י"ג מידות הרחמים, שזה ענין של דיבור קדוש, ועל-כן צריכים לנפות את הדיבורים בי"ג נפה' דייקא, רמז לי"ג מידות רחמים וי"ג הברכות...

העניין של י"ג נפה, מוזכר במסכת מנחות, גבי מנחות שהיו צריכים לעבד אותו שיהיו סולת נקיה ממש, ולכן לא הספיקה נפה אחת, אלא ניפו את הקמח בי"ג נפות, וזה העניין של י"ג מידות הרחמים - שצריכים לנפות את הלשון שתהא נקיה מכל פסולת! שלא יהיה שום ערבוב של דבר שלילי בדיבור, עד שיוכלו להתפאר: 'אילו צדיקים וצדיקות - ילדים המקבלים חינוך קדוש כזה!'

ועל-כן לא בחינם אנחנו ממשיכים ורוצים להכניס את זה בכל תוקף, שיהיה: "יבניאל עיר ברסלב, עיר שומרי הלשון, עיר השמחה", ואכן לוקח זמן עד שזה נתפס בכל תוקף - אבל זה היעד שלנו: להיות "שומרי הלשון"! לקדש שם שמים בכל מקום! ואז אדם זוכה לקדש שם שמים בכל מקום שהוא בא, כי כולם רואים זאת על האדם הזה!

ניתן דוגמא ממפיצים ההולכים להפיץ ספרי רבינו: יכול להיות מפיץ שהוא הולך עם פנים זועפות ומפיץ, אבל צריכים ללכת עם שמחה וברכה - 'הנה בשבילך ברכה! קח!...' - אבל אין לי

מתעצבן על זה... מה אתה מתעצבן?! ממך הם שומעים את זה!

סיפרתי כמה פעמים, שפעם ראיתי דבר כזה במציאות (זה לא היה כ"כ נעים, אבל כך היה...): פעם נקראתי לבוא ולקבוע מזוזה בבית אדם מסוים, והבן שלו 'פלט' מפיו מילה לא כ"כ יפה, וכמובן האבא מחה בפני הילד - בפרט בפניי, הוא התבייש מאד שזה מה שהבן שלו אומר - וצעק עליו: 'איך אתה מדבר?! איך אתה מוציא כזאת מילה מהפה שלך?!'...

הילד ענה לאביו בתמימות: 'אבל אבא, זה מה שאתה תמיד אומר'... ואמנם זה היה בוש גדולה, אבל זוהי המציאות - מה שהבן שומע, זה מה שהוא אומר!

אז אם קורה דבר כזה, והילד אמר דיבור לא יפה, במקום להתעצבן על הילד - צריכים להגיד לו: 'ילד, אולי באמת שמעת דיבורים כאלו, אבל בבית שלנו לא מדברים ככה! ואם ח"ו שמעת פעם בתוך הבית דיבור כזה - מעכשיו אנחנו כולנו עושים תשובה, ולא מדברים ככה! אנחנו מדברים דיבורים נקיים!...' ולא סתם 'דיבורים נקיים', אלא דיבורים שהם 'מנופים בי"ג נפה!'

והעניין של י"ג נפה מקושר מאד לעניין י"ג השבחים הנ"ל שאומרים ב'ברוך שאמר' וב'ישתבח', שבה

כסף'... "תיקח ברכה, זה ישמור עליך!"... ונותנים מילה טובה לאותו אדם, ובפעם הבאה הוא כבר יחפש מעצמו איפה הפיץ הזה בצומת או בשאר מקומות... כי הנה הוא עכשיו נוהג ברכב, ומי יודע להיכן הוא נוסע - לאיזו פגישה גורלית, והוא במתח גדול ומפחד מה יהיה שם וכו', והוא מעכשיו מתעצבן, ו'מכין' לעצמו כל מיני דיבורים שהוא הולך להגיד שם, והנה פתאום מגיע איזה אדם, והוא פותח לו את החלון, והאדם הזה מאיר לו: "תהיה מבורך! יהיה לך יום טוב! יהיה לך טוב!" - ומביאים לו איזה קונטרס השייך בדיוק אל העניין שהוא צריך עכשיו... אז מה עשית לו? נטרלת לו את כל הכעס! והוא עוד יזכור את זה... וזה עושה רושם! זה קידוש השם!

כסף'... "תיקח ברכה, זה ישמור עליך!"... ונותנים מילה טובה לאותו אדם, ובפעם הבאה הוא כבר יחפש מעצמו איפה הפיץ הזה בצומת או בשאר מקומות... כי הנה הוא עכשיו נוהג ברכב, ומי יודע להיכן הוא נוסע - לאיזו פגישה גורלית, והוא במתח גדול ומפחד מה יהיה שם וכו', והוא מעכשיו מתעצבן, ו'מכין' לעצמו כל מיני דיבורים שהוא הולך להגיד שם, והנה פתאום מגיע איזה אדם, והוא פותח לו את החלון, והאדם הזה מאיר לו: "תהיה מבורך! יהיה לך יום טוב! יהיה לך טוב!" - ומביאים לו איזה קונטרס השייך בדיוק אל העניין שהוא צריך עכשיו... אז מה עשית לו? נטרלת לו את כל הכעס! והוא עוד יזכור את זה... וזה עושה רושם! זה קידוש השם!

בלק בירר אצל מִדִּין מהו הכח של משה רבינו - שהתגדל במדין, ואמרו לו: 'אֵין כּחוֹ אֱלֹא בְּפִיו' - הוא תמיד מברך ומחזק את כולם, אז הוא רצה לקחת אדם שגם כוחו אינו אלא בפיו - אדם מקולל שמקלל על הזמן... והנה אתה רצית לתפוס מהם את הנשק שלהם - והם תפסו את הנשק שלך! שזהו מה שכתוב (במדבר לא, ח): "וְאֵת מִלְּכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל חַלְלֵיהֶם... וְאֵת בָּלָעַם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בַּחֶרֶב" - יש לך כזאת 'חֶרֶב'? הנה ה'חֶרֶב' הזאת - בבקשה... אתה מקבל את החרב! מה שרצית לעשות - חזר עליך! רצית לקחת מֵאֲתָנּוּ את הנשק שלנו? אז לקחנו מִמֶּךָ את הנשק שלך!

זהו לימוד יסודי מאד - פרשת בלק; ואמנם נקבעה הפרשה בתורה בשם "פרשת בלק", אבל כולה מלאה בהתחזקות עצומה איך עם־ישראל זוכים שהתפילות שלהם מתקבלות, בבחינת: "תִּתְקַבֵּל צִלּוֹתֵהוּן וּבְעִיֹתֵהוּן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל" - מול בלק הטמא הזה, כשעומדים חזק נגדו עם דיבורים טובים, מהפכים את כל טומאת 'בלק' - ל'קבלת' תפילות, שאנחנו 'מקובלים' ומרוצים להקב"ה, שהכל נכלל בדברי הפסוק: "וַיִּהְיֶה ה' אֱלֹקֵינוּ לָנוּ אֵת הַקִּלְלָה

זה מה שרבונו עושה אֲתָנּוּ, הוא נותן לנו דרך בחיים איך נזכה "לבנות עולם התיקון" עלידי ברכות! כי יהיה תיקון העולם, שסוף־כל־סוף כל אומות העולם יגידו את זה, שזהו "וַיִּרָא בָלַק בֶּן צִפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמֹּרִי" - יגדו ויאמרו: 'תראה מה זה עם־ישראל, איך הם שומרים ושולטים על הדיבור, יש להם תמיד דיבורים טובים - דיבורי חיזוק, דיבורי ברכה'... זה יבטל אותם לגמרי, ויחזיר אותם לנוקבא דתהומא רבא, שזה מה שיהיה נעשה עם כל אלו

לְבָרְכָהּ...

- הכל יתהפך עליך לטובה ולברכה!

ולכן הפרשה הזאת הוא זמן שאפשר להתעורר מחדש לא לפחד משום דברים של טומאה, רק תמיד לקשר את עצמו ל'מקור הברכות' - ל'ברכה העליונה', ולהיזהר תמיד על קדושת הלשון - לברך ולחזק! אפילו אם יש לך בלב משהו על משהו - תוציא מהפה דברים טובים, ותראה שהדיבורים האלו יחזקו אותך ויביאו לך את כל הברכות! והדברים שלא 'חלמת' אפילו שיגיעו לך

ותיכף יומיד אחר שבת־קודש זו מתחילים ימי 'בין־המצרים', שהם ימים מיוחדים שאפשר בהם להתקרב להקב"ה, והכל בכוח הדיבור, ועלינו לבקש הרבה מהקב"ה שנזכה להיות שמורים מדיבורים לא טובים, ורק לחזק את עַם־ישראל, ובזכות זה בקרוב יהיה בנך בית־המקדש, וימים אלו יתהפכו לימים של ששון ושמחה, ובקרוב יבוא משיח צדקנו, ותהא הגאולה השלמה!

צידה לדרך...

פנינים נפלאים מתוך השיחה לעובדא ולמעשה

אדם אמת מחפש שלום

'שלום' זה 'אמת', ו'אמת' זה 'שלום', אם אתה טוען "אני אמת", ואתה אומר לאשתך 'בדיק' את פה שאתה חושב בפנים - אתה שקרן גדול! כי אם אתה רוצה "אמת" - תחפש שיהיה שלום ואהבה!

אתה יודע כמה זה טוב...

תהיה אמת: אתה אוהב לשמע מחזאות ודברי שבח... אולי אתה אומר: "לא... אני לא צריך את זה..." אבל בתוך-תוכך אתה יודע כמה זה עושה לך טוב... אז תחשב רגע: "אולי גם לאשתך בבית זה יעשה טוב לשמע כמה פלים טובות?"...

ליהודי יש זמנים

אדם מכרח 'יסדר יום' נורמלי - לקום בזמן בבקר, ולא להסתובב במטה עד אחר-הצהריים... ליהודי יש זמנים - בקר, צהריים וערב!

כמה מאשר מי שמדבר

כמה מאשר האדם שהוא מרגיל את עצמו לדבר להקדוש ברוך הוא!

לבנות מחיצות

רבנו אומר: אם אדם מדקדק בשלשלת התפלות, הוא בונה מחיצות הפרוסות בפני התאוות!

הדבור ממשיך את כל הברכות

הדבור של האדם, זה פה שפמשיך לו כל הברכות, וכל ההצלחה בחיים תלויה בזה, וזה נותן לאדם את הכח לעבר על הכל לשלום - אשרי האוחז בזה!

אדם שמח מוציא מפיו רק ברכות!

כשאדם הוא שמח, מפילא יוצאות מפיו רק ברכות!

איך באמת יזכה לבית של גרעין

מאחלים הרבה לאדם שיהיה לו "בית של גרעין", ויזכה "לשלום בית אמת", ואיך באמת יזכה לזה? אם אדם ישמר על קדשת לשונו, ותמיד רק יברך! יש לו תמיד מילה טובה לכלם! אדם הזה הוא מברך וכל הבית שלו מברך!

אדם שפרגיל את עצמו לדבר דבורים טובים - החיים שלו חיים מאשרים!

איך להגיד

חלק גדול מ"שמירת הלשון" הוא לשמר על "נקיית הלשון" - לא להוציא מהפה שום דבור שלילי! וגם אם מכרח לדבר איזה דבר שלילי - יש חכמה איך להגיד את זה...

פוסק על עצמו את אותו הדבר

רבנו מגלה לנו, שלפעמים אדם אומר על אדם אחר איזה דבור שלילי, או שהוא מקלל חס ושלום מישוהו אחר, אבל בזה הוא פוסק על עצמו את אותו הדבר, ועלול להביא על עצמו איזה דין וגזרה קשה, ורמנא לצלן, הכל מחמת שלא שמר את דבורו!

הכל מפנו מגיע

הרבה אנשים מפתים מעין הרע... מהי הסגלה להנצל מזה? אומר הרבי מרופשיץ: 'להסתכל על השמים'; מה הכוונה? שאדם ידע שאין שום מציאות בלי הקדוש ברוך הוא, ואין אתה מסתכל 'עלי' כי אם עליו יתברך - כי הכל מפנו מגיע, ואס'כן אינני מתירא משום 'עין רעה' שבעולם...